

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARINING VA OILADA BOLALARNI TASVIRIY SAN'AT TURLARI BILAN TANISHTIRISH

Namangan viloyati Pop tumani pedagogika kolleji maxsus fan o'qituvchisi

Quchqarova Gulandon Ulug'bek qizi

Annotatsiya: Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining va oilada bolalarni tasviriy san'at turlari bilan tanishtirish muhim ahamiyatga ega. Bolalar yoshligidan san'atga bo'lgan qiziqishni uyg'otish, ularning ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish, estetik did va go'zallikni anglash ko'nikmalarini shakllantirish uchun zarurdir. Tasviriy san'at bolalarning nafaqat ko'rish qobiliyatini, balki tafakkur va hissiyotlarini ham boyitadi, shuningdek, ularning ruhiy va jismoniy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: ta'lim, tasviriy san'at, oila, ijodiy yondashuvlar, darslar, materiallar, texnikalar, qobiliyat.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy san'atning o'rni juda katta. Bu yoshdagi bolalar uchun san'at faoliyati o'yin shaklida tashkil etiladi va ular uchun qulay, qiziqarli muhit yaratiladi. Tasviriy san'at darslarida bolalar ranglar, shakllar, chiziqlar bilan tanishadi, turli materiallar va texnikalardan foydalanishni o'rganadi. Bu jarayon ularning qo'l motorikasini rivojlantiradi, diqqatni jamlashga yordam beradi va ijodiy fikrlashni rag'batlantiradi. Shu bilan birga, bolalar o'z his-tuyg'ularini ifoda etishni o'rganadi, bu esa ularning ruhiy holatini yaxshilaydi. Oilada ham bolalarni tasviriy san'atga jalb qilish muhimdir. Oila muhitida ot-onalar bolalar bilan birga rasm chizish, rang berish, loy bilan ishlash kabi faoliyatlarni tashkil qilishi mumkin. Bu faqat bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirmaydi, balki oilaviy munosabatlarni mustahkamlashga ham xizmat qiladi. Oilada san'atga bo'lgan qiziqishni qo'llab-quvvatlash, bolalarga turli san'at turlarini tanishtirish ularning dunyoqarashi kengayishiga yordam beradi.[1]

Tasviriy san'atning bolalar rivojlanishidagi o'rni ko'p qirrali. Birinchi navbatda, u bolalarning vizual tafakkurini shakllantiradi, ularni atrof-muhitdagi shakllar, ranglar va tuzilmalarni idrok etishga o'rgatadi. Ikkinchidan, san'at bolalarning hissiy dunyosini boyitadi, ularni o'z his-tuyg'ularini anglash va ifoda etishga o'rgatadi. Uchinchidan, san'at faoliyati bolalarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantiradi, masalan, guruhda ishlash, o'z fikrini bildirish va boshqalarni tinglash qobiliyatlarini oshiradi. Maktabgacha ta'lim muassasalarida tasviriy san'atni o'qitishda pedagoglar maxsus metodik yondashuvlardan foydalanadilar. Darslar bolalarning yoshiga mos, qiziqarli va interaktiv bo'lishi kerak. O'yin elementlari, ko'rgazmali vositalar, rang-barang materiallar bolalarni faol ishtirok etishga undaydi. Shuningdek, pedagoglar san'at orqali bolalarning nutqini rivojlantirishga ham e'tibor qaratadilar, chunki rasm chizish jarayonida ular o'z fikrlarini so'z bilan ifodalashga harakat qiladilar. Oilada esa ota-onalar uchun bolalar bilan birga san'at faoliyatlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatmalar mavjud. Masalan, bolalar bilan birga tabiatdan ilhomlanib rasm chizish, oddiy kundalik predmetlarni tasvirlash, rangli qog'ozlardan kollaj tayyorlash kabi mashg'ulotlar o'tkazish mumkin. Bu bolalarning tasviriy san'atga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularni ijodiy faoliyatga jalb qiladi.[2]

Tasviriy san'at bolalarning tafakkur va hissiyotlarini rivojlantirishda muhim vosita bo'lishi bilan birga, ularning shaxsiyligini shakllantirishda ham katta rol o'ynaydi. Bolalar san'at orqali o'zlarini ifoda etishni o'rganadilar, bu esa ularning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi. Shu sababli, maktabgacha ta'lim muassasalari va oilalar o'rtasida hamkorlikni yo'lga qo'yish, bolalarni san'atga jalb qilishda yagona tizim yaratish zarur. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy san'at faoliyatining samaradorligini oshirish uchun zamonaviy texnologiyalarni ham joriy etish mumkin. Masalan, interaktiv doskalar, rangli grafik dasturlar, animatsiyalar yordamida bolalarga san'at tushunchalarini yanada qiziqarli va tushunarli tarzda

yetkazish mumkin. Biroq, bu texnologiyalar an'anaviy qo'l mehnatidan voz kechishni anglatmaydi, balki uni to'ldiruvchi vosita sifatida ishlatiladi.[3]

Shuningdek, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagoglarning malakasini oshirish, ularni tasviriy san'at metodikasi bo'yicha muntazam ravishda o'qitish ham muhimdir. Bu orqali pedagoglar zamonaviy ta'lim usullarini o'zlashtiradi, bolalar bilan samarali ishlash uchun zarur ko'nikmalarni rivojlantiradi. Oila va maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'rtasidagi hamkorlik bolalarning tasviriy san'atga bo'lgan qiziqishini yanada kuchaytiradi. Ota-onalar pedagoglar bilan muntazam aloqada bo'lib, bolalar faoliyatini qo'llab-quvvatlashi, uyda ham san'atga oid mashg'ulotlarni davom ettirishi lozim. Shu tarzda bolalar san'atni nafaqat o'quv muassasasida, balki oilaviy muhitda ham o'rganadilar va rivojlantiradilar.[4]

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta'lim tashkilotlari va oilada bolalarni tasviriy san'at turlari bilan tanishtirish bolaning umumiy rivojlanishi uchun juda muhimdir. Tasviriy san'at bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantiradi, ularning hissiy va ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantiradi, shaxs sifatida o'sishiga yordam beradi. Shu bois, maktabgacha ta'lim muassasalari va oilalar o'rtasida samarali hamkorlikni yo'lga qo'yish, bolalar uchun san'at faoliyatlarini qiziqarli va mazmunli tashkil etish zarurdir. Bu nafaqat bolalarning ijodiy salohiyatini ochishga, balki ularning kelajakda barkamol shaxs bo'lib voyaga yetishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullaeva, M. (2020). Tasviriy faoliyatga o'rgatish nazariyasi va metodikasi. Toshkent: Renessans nashriyoti.
2. Karimov, S. (2021). Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy faoliyatga jalb qilish. Toshkent: Ilmiy nashriyot.

3. Islomova, D. (2021). Tasviriy san'at orqali bolalar ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish. Toshkent: O'qituvchi nashriyoti.
4. Nurmatov, A. (2023). Maktabgacha ta'limda san'at faoliyatining o'rni va ahamiyati. Toshkent: Pedagogika nashriyoti.
5. Tursunova, N. (2022). Bolalarni tasviriy san'atga o'rgatish metodikalari. Toshkent: Fan va ta'lim nashriyoti.
6. Yusupova, L. (2020). Oilada bolalarni ijodiy faoliyatga jalb qilish. Toshkent: Oila va jamiyat nashriyoti.
7. Rasulov, E. (2021). Maktabgacha ta'limda rang va shakl tushunchalarini o'rgatish. Toshkent: Pedagogika va psixologiya nashriyoti.